

Referanser: KR 27/19, KM 29/21, KM 11/22

Arkivsak: 20/03234-74

Avgjørelsesmyndighet ved behandling av klagesaker etter de kirkelige valgreglene

Sammendrag

Etter de kirkelige valgreglene er Kirkerådet klageinstans for klager over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Erfaringsvis oppstår det i hovedsak klager i forbindelse med godkjenning av listeforslag i mai og i forbindelse med valggjennomføringen på valgdagen, men det vil også kunne være enkelte andre klager som blir tatt opp. Klagenes bør avgjøres så raskt som mulig. Kirkerådet har derfor tidligere valgt å delegere myndighet til å avgjøre klager etter de tidligere kirkevalgreglene til arbeidsutvalget.

Det foreslås å gjøre et nytt delegeringsvedtak bl.a. som følge av at det har blitt vedtatt nye regler.

Forslag til vedtak

Kirkerådet delegerer myndigheten til å avgjøre klager etter de kirkelige valgreglene til arbeidsutvalget.

Saksorientering

Bakgrunn

Kirkerådet vedtok i 2019 følgende:

Kirkerådet delegerer til arbeidsutvalget å treffe avgjørelse i saker om klage ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet etter regler 15. april 2018 nr. 584 for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) § 15-2. Kirkerådets arbeidsutvalg skal overlate saker hvor et eller flere medlemmer av arbeidsutvalget er inhabile eller det er reist spørsmål om habilitet, til behandling i Kirkerådet.

Delegeringsvedtaket er knyttet til de tidligere regler 15. april 2018 nr. 584 for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene). Kirkemøtet har i 2021 og 2022 vedtatt nye kirkelige valgeregler, slik at Kirkemøtets myndighet som klageinstans følger av følgende bestemmelser:

- Forskrift om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) § 12-2.
- Forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 5-5.
- Forskrift om valg av særskilt representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet § 5-7.
- Forskrift om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 5-7.

Den viktigste bestemmelsen er kirkevalgreglene § 12-2, som lyder som følger:

§ 12-2. Klage ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Biskopen og alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet i det bispedømmet vedkommende er manntallsført. Gjelder klagen spørsmål om stemmerett eller om adgangen til å avgi stemme, har også den som ikke er blitt manntallsført, klagerett.
- (2) Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. Klage over valgoppgjøret må fremmes innen sju dager etter at valgoppgjøret er godkjent.
- (3) Klagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret i menigheten, valgrådet i bispedømmet eller Kirkerådet.
- (4) Kirkerådet er klageinstans. Kirkerådet skal kjenne valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet i et sokn eller i hele bispedømmet ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet og som det ikke er mulig å rette.
- (5) Når valget i et sokn eller i et bispedømme er kjent ugyldig, påbyr Kirkerådet omvalg. Kirkerådet kan i særlige tilfeller påby omvalg i hele bispedømmet selv om feilen ikke gjelder alle soknene i bispedømmet.

Særlig om habilitet ved klageinstansens behandling av saker

Forvaltningslovens regler om habilitet slår fast at et medlem av et kollegialt organ er inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak når han/hun er medlem av styret for en forening eller stiftelse som er part i saken, jf. forvaltningsloven § 6 første ledd. Tilsvarende har Kirkerådet i

valgåndboken lagt til grunn at listekandidater fra en liste som er part i saken, vil være inhabil etter forvaltningsloven § 6 annet ledd. Det er grunn til å tro at ett eller flere medlemmer av Kirkerådet og Kirkerådets arbeidsutvalg vil være medlem av styret i en registrert nomineringsgruppe eller selv være listekandidat på en liste som vil kunne være part i saken.

Etter ordinær ordning er det slik at medlem i klageinstansen plikter i god tid å si fra om forhold som kan gjøre ham/hun ugild slik at varamedlem kan innkalles, jf. forvaltningsloven § 8 siste ledd. Kirkerådets arbeidsutvalg har to varamedlemmer som kan innkalles om det skulle oppstå spørsmål om habilitet.

Delegeringsvedtaket fra 2019 inneholdt en presisering knyttet til delegeringen når det gjelder spørsmål om habilitet:

Kirkerådets arbeidsutvalg skal overlate saker hvor ett eller flere medlemmer av arbeidsutvalget er inhabile eller det er reist spørsmål om habilitet, til behandling i Kirkerådet.

Det er et spørsmål om dette forbeholdet for delegeringsvedtaket skal videreføres, eller om det er tilstrekkelig med normalregelen om at det innkalles varamedlemmer ved spørsmål om inhabilitet. Her er det lagt opp til at normalregelen skal følges.

Tidspunkt for behandling av klager

Følgende klagefrister er fastsatt av de kirkelige valgreglene:

9. mai 2023:	Klagefrist for godkjenning eller forkasting av listeforslag
30. mai 2023:	Klagefrist for godkjenning eller forkasting av supplerte kandidater
18. september 2023:	Klagefrist for forhold ved valggjennomføringen
28. september 2023:	Klagefrist valgoppgjør

Ved kirkevalget i 2019 kom det klager på godkjenning og forkasting av listeforslag og klager på forhold ved valggjennomføringen. Det kom ikke klager på godkjenning av supplerte kandidater, og det anses også som liten sannsynlighet for at det vil skje i år. Det kom heller ikke klager på valgoppgjøret.

Møteplanen for Kirkerådets arbeidsutvalg er fastsatt for å ta høyde for disse klagefristene.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Kostnadene ved gjennomføringen av et møte i Kirkerådets arbeidsutvalg må ses i sammenheng med Kirkerådets fastsetting av regler for godtgjøring, jf. sak KR 11/23. Etter gjeldende satser kan kostnadene til gjennomføring av et fjernmøte i Kirkerådets arbeidsutvalg anslås til kr. 7 200,- i møtgodtgjørelse. Hvis møtet blir fysisk, kommer reisekostnader i tillegg.

Kostnadene ved gjennomføringen av et ekstra fysisk dagsmøte i Kirkerådet kan på sin side anslås til ca. kr 70 000,- Kostnadene ved gjennomføring av et fjernmøte vil derimot være mer begrenset, som følge av at det da ikke blir reiseutgifter.

Hvis det blir nødvendig å innkalle varamedlemmer på grunn av inhabilitet, vil det kunne medføre noen ekstra kostnader i tillegg.